

Міністерство
освіти і науки
України

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Механіко-технологічний факультет
НДІ техніки та технологій
Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

Представництво Польської академії наук в Києві
Польська академія наук відділення в Любліні
Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

90 річниця механіко-технологічного факультету
НУБіП України присвячується

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
II Міжнародної
науково-практичної конференції
«Автомобільний транспорт та інфраструктура»**

AutoTransport and Infrastructure

11-13 квітня 2019 року
м. Київ

УДК 658.7

СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТРАНСПОРТНО - ЕКСПЕДИЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Дзюба Тетяна Ігорівна, аспірант,

Національний університет біоресурсів і природокористування України,

e-mail: tanyadziuba@ukr.net

Транспорт в Україні є складовою виробничо-господарської діяльності країни, однією з найважливіших галузей національної економіки, ефективне функціонування якої є необхідною умовою стабілізації, структурних перетворень економіки, розвитку зовнішньоекономічної діяльності, задоволення потреб населення та суспільного виробництва у перевезеннях, захисту економічних інтересів України [8].

Ефективну роботу транспорту забезпечують значна кількість транспортних, транспортно-експедиційних, лізингових, інформаційно-посередницьких та інших підприємств [1-5; 7]. У вітчизняній економіці значний і важливий сегмент цієї галузі охоплюють підприємства, які здійснюють транспортно-експедиторську діяльність [3]. Згідно із Законом України «Про транспортно-експедиторську діяльність» – «Транспортно-експедиторська діяльність – підприємницька діяльність із надання транспортно-експедиторських послуг з організації та забезпечення перевезень експортних, імпорتنих, транзитних та інших вантажів; транспортно-експедиторська послуга – робота, що транспортні підприємства виконують низку робіт та операцій, пов'язаних з перевезеннями, наприклад: складання заявок на перевезення вантажів; приведення вантажів у транспортабельний стан; оформлення перевізних документів; можливість надання кредитів; навантаження виробів і матеріалів на рухомий склад; доставка вантажів; супровід та охорона вантажів; здача-отримання вантажів та інші роботи.

На загальному рівні виділяють складові потенціалу, які по суті створюють умови для його формування і реалізації, а саме: права, можливості, ресурси і процеси та компетенції. Під складовою потенціалу прав слід розуміти нормативно-правові засади діяльності, права, надані державними органами та органами місцевого самоврядування, права в межах професійних асоціацій, квоти, ліцензії, акредитаційні свідоцтва, дозволи, результати сертифікації та атестації, договірні права тощо. Крім того, до потенціалу прав слід зарахувати репутацію транспортно-експедиційного підприємства.

Можливості транспортно-експедиційного підприємства розглядаються як ринкові можливості та корпоративні і особисті зв'язки, контакти і впливи на суб'єктів інтересів, агентів впливу та осіб, які приймають рішення.

Під ресурсами слід розуміти уречевлені об'єкти та інформацію, які надають можливості для досягнення цілей розвитку потенціалу економічної безпеки. До ресурсів транспортно-експедиційного підприємства, крім традиційних, відносять географічні (рельєф місцевості та його особливості) та

природно-кліматичні. Процеси – це форма та механізм маніпулювання ресурсами в просторі і часі.

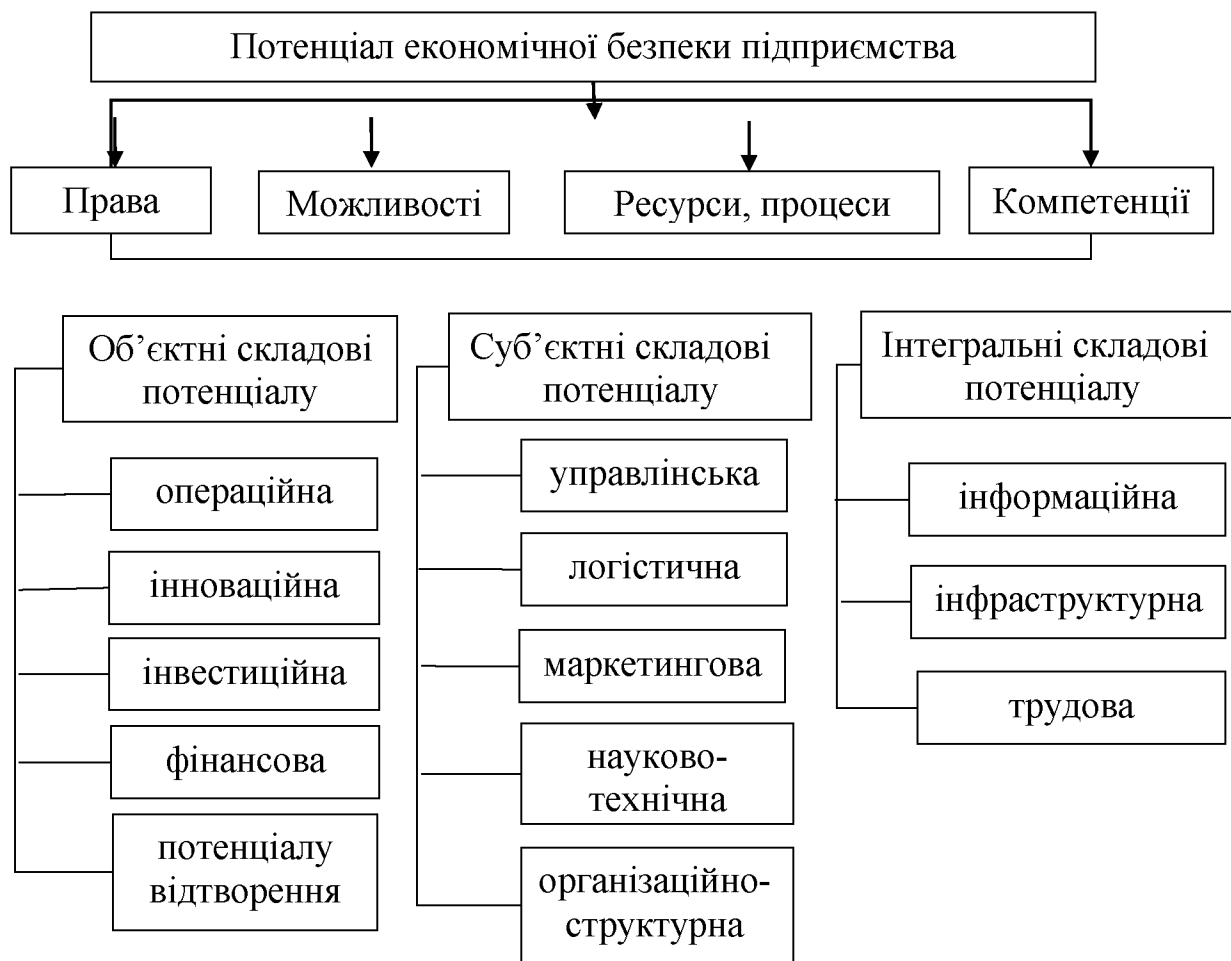

Рис. 1. Декомпозиція складових потенціалу економічної безпеки підприємства (складено на підставі [1-8])

Як видно з рисунка 4, до елементів потенціалу економічної безпеки підприємства можна зарахувати: об'єктні, суб'єктні та інтегральні складові, які складно віднести до суто об'єктних чи суб'єктних. Об'єктні складові потенціалу економічної безпеки підприємства пов'язані з матеріально-речовинною та особовою формою потенціалу підприємства. Вони споживаються і відтворюються в тій чи іншій формі в процесі функціонування. До об'єктних складових потенціалу підприємства зараховують: інноваційну, операційну та фінансову. Операційна складова потенціалу є поліструктурною системою. До її складу входять: потенціал простору (території) та природно-кліматичні умови; потенціал основних фондів; потенціал нематеріальних активів; потенціал технологічного персоналу. Головною складовою фінансової складової потенціалу є інвестиційна, тобто наявні та приховані можливості підприємства для здійснення простого і розширеного відтворення.

Суб'єктні складові потенціалу економічної безпеки підприємства пов'язані із суспільною формою їх виявлення. Вони не споживаються, а становлять передумову, загальноекономічний, загальногосподарський соціальний чинник раціонального споживання об'єктних складових. До

суб'єктивних складових потенціалу підприємства належать: науково-технічна, управлінська та організаційно-структурна.

Для сучасних транспортно-експедиційних підприємств, які функціонують на ринкових засадах, важливими складовими потенціалу економічної безпеки є маркетингова і логістична. Логістична складова потенціалу – це можливості логістичної системи транспортно-експедиційного підприємства забезпечити координацію та синхронізацію матеріальних, фінансових та інформаційних потоків для формування належного сервісного середовища для надійного обслуговування споживачів відповідно до їх запитів. Маркетингова складова потенціалу – це здатність транспортно-експедиційного підприємства систематизовано й планомірно спрямувати всі свої функції (визначення потреб і попиту, організація виробництва, продаж і обслуговування після продажу) на задоволення потреб споживачів і використання потенційних ринків збуту.

Література

1. Борзенкова, К. С. Оценка экономического потенциала предприятия и повышение эффективности его использования: автореф. дис... канд. экон. наук / К. С. Борзенкова. – Белгород, 2003. – 24 с.
2. Волосатов, В. Д. Сущность и структура инновационного потенциала промышленного предприятия / В. Д. Волосатов, Ю. В. Бабанова // Вестник Челябинского государственного университета 2010. № 3 (184). Экономика. Вып. 24. С. 134-138.
3. Григорак М. Ю. Анализ рынка логистических услуг в Украине/ М. Ю. Григорак, В. В. Коцюба // Логистика: проблемы и решения. – 2006. -№2(3). -С. 21-29.
4. Прейгер, Д. К. Стратегічні напрями розвитку транспортної галузі України у післякризовий період [Текст] : аналіт. доп. / Д. К. Прейгер, О. В. Собкевич, О. Ю. Ємельянова ; за заг. ред. Я. А. Жаліла ; Нац. ін-т стратег. дослідж. – К. : НІСД, 2012. – 112 с.
5. Максимова, С. Ю. Инновационные технологии в управлении развитием транспортно-логистической инфраструктуры региона: [Текст] / С. Ю. Максимова и др. // Инновации в экономике, управлении и образовании: монография. – Ставрополь: СИЭУ ФПГТУ, 2009.
6. Лапін, Є. В. Економічний потенціал підприємств промисловості: формування, оцінка, управління / Є. В. Лапін // Вісник СумДУ. –: Серія: Економіка. – 2007. – №1. – С. 63-71.
7. Краснокутська, Н. С. Процесний підхід до формування потенціалу торговельних підприємств / Н. С. Краснокутська // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. – 2009. – №4. – С. 117–125.
8. Фришев, С. Г. Загальний курс транспорту: навч. посібник / С. Г. Фришев, І. І. Мельник, С. М. Бондар: за ред. проф. С. Г. Фришева. – Ніжин : Вид-во «Аспект-поліграф», 2007. – 162 с.